

LOOTUSRINGI JUHT

ÕPILASTE ISETEGEVUSE JA KARSKUSKASVATUSTÖÖ AJAKIRI

Nr. 3

3. märtsil 1937

IX aastakäik

VÄLJAANDJA: EESTI ÕPETAJATE LIIT.

Tegev toimetaja P. Kohava.

Vastutav toimetaja A. Roos.

Ilmub koolitöö kuudel, neli korda õppeaastas. Maksab aastas 50 senti.

Toimetus ja talitus: Tallinn, Pühavaimu 11, telefon 458-52.

Juhiseid XI võistluskirjutuseks

Võistluskirjutuse tähtjaks on määratud 14. märts. Kui aga kool seda ühist päeva kasutada ei saa, võib võistluskirjutuse teostada eelmisel päeval, 13. märtsil, pärast koolitööd. Registreerimisega hilinevad osavõtjale on võimaldatud võistluskirjutuse tähtaega pikendada, kuid tööd tulevad E. Õp. Liitu saata kas ühisel ajal — 10. aprilliks või erakorralistel juhtumistel ja vastaval eelkõkkuleppel, ühes osavõtjate arvu etteteatamisega, hiljemalt 24. aprilliks.

Käesolevas „Lootusringi Juhis“ on avaldatud teemad ja küsimused, millele tuleb võistlustöös vastata. Küsimuste sisu ei tee korraldajad õpilastele teatavaks enne, kui just võistluskirjutuse päeval. Teemad võib aga ka enne võistluskirjutust õpilastele avaldada, kui seda kohal soovitavaks peetakse.

Paber küsimustele vastamiseks võetagu mõlemas rühmas hariliku vihulehe suuruselt kokkumurtult, nooremas rühmas kaks lehte (pool kantsleipoognat), vanemas — neli lehte; neile vihuna ühendatud lehtedele mahutatagu kogu töö. Paberi ühine mõõt tööde läbivaatamisel on väga tähtis, mis pärast palutakse seda arvestada. Tööd tuleb kirjutada tingimata tindiga. Juba eelmisel päeval hoiatagu õpilasi, et nad varustuksid õigemõdulise paberiga ja kirjutusabinõudega. Paberi parempoolne äär esimesel leheküljel tuleb jätta tühjaks 4—5 sentimeetri laiselt, et jätta ruumi hindade ja märkuste jaoks.

Vastata tuleb kõigile küsimustele. Iga iseseisv vastus olgu küsimuse numbriga märgitud ja alaku uue järguna. Kirjutamine peab toimuma muidugi täiesti iseseisvalt, mida korraldajail töö alul juba mõjuvalt tuleb selgitada.

Kirjutistes märgib korraldaja sisulised vead vastavale kohale lainelise punase joonega, peale selle aga veel eriti iseloomulikud kohad, mis pakuvad erilist huvi, kas oma õnnestumisega või ebaõnnestumisega, vasemale paberi äärel punase vertikaalse joonega rea (ridade) ette. Liidus puudub võimalus tuhandeisse tõisse sisuliselt süveneda, vertikaaljoonelised, märkustetegija poolt hoolikalt valitud üksikud iseloomustavad kohad võimaldavad aga kiire ja kokkuvõtliku ülevaate saada töist üldiselt, iga üksiku kooli mõne iseloomulikumale märke abil. Mingisuguseid parandusi (keelelisi, stiililisi jne.) ei ole vaja teha.

Igale tööle märgib korraldaja oma hindade üles paremale poole; töö alguses,

tarvitades sõnu: hea, rahuldav, nõrk. Tööd tuleb hinnata sisuliselt, jättes arvestamata kirjavead, võttes võrdluseks ühekorraga kõik ühe rühma tööd. Et osavõtjate arv üle riigi õige suur, siis on keskkohas võimatu hinnata töid sisuliselt, eriti aga võrrelda neid, mis võib tuua juhulisi eksimusi ja tunduda osavõtjale ülekohtusena. Seepärast palub E. Õpetajate Liidu Karskuskasvatustoimkond kohapealseid korraldajaid (üksikut õpetajat või selleks moodustatud toimkondi) toimetada väga hoolsalt hindamist ja kummagi rühma kõige paremate, auhinna vääriliseks arvatavate tööde hindade juurde (hinde alla, töö alul, ülemisel parempoolsel äärel) märkida: „Auhinna vääriline!“ Siin tuleb ringi vanemal ja õpetajail ka märkida, kui mõni õpilane eriti silmapaistev olnud oma üldise tublidusega ja karskusmeelsusega; see tuleks mõne selgitava sõnaga eelmisele ülalnimetatud hinde juurde lisada. Samuti tuleb hindade all märkida need vastuste numbrid, kui olid tehtud töös vertikaaljoonelised kriipsutused vasemal äärel, see on — kohad, mis eriti iseloomulikuks peeti.

Kõik ülalnimetatud märkused tehtagu punase tindiga ja töö alguses, parempoolsel paberi äärel, töö esimesel leheküljel.

Osavõtjate tööd tuleb paigutada mõlemas rühmas eraldi kindlasse järjekorda, alates kõige paremast ja lõpetades nõrgematega, numbrdades kirjatööd selles järjekorras ja kandes samas järjekorras aruandelehele. Korraldajaid palutakse seda korraldust täpsalt täita, sest sellest oleneb täiel määral auhindade määramine. Tööd tuleb järjekorranumbri järgi koondada kummaski rühmas eraldi kaanikute vahele ja siis ühisesse kooli nime kandvasse kaanikusse.

Peale koolis teostatava küsimustele vastamise on lisatööna mõlemis rühmas veel kirjanä, milles õpilastel avaldub võimalus vabamalt väljendada oma ettekujutust kehalisest (nooremas rühmas) või vaimlisest (vanemas rühmas) tublidusest. Selle töö võib õpilane koduse tööna täita. Paber kirjanäks tuleb võtta samuti vihulehe suuruselt kokku murtult. Kirjanäil peab olema ülemisel parempoolsel nurgal, töö alul: õpilase nimi, klass, vanadus, kooli nimi ja kirjutamise aeg. Sinna alla kirjutab kohapealne hindaja punase tindiga hindade ja vajalikud märkused nagu võistluskirjutuse lehelgi.

Kirjanä antakse ära ühes vastustega antud

küsimustele ühises kaanikus, mis kooli nime, klassi, õpilase nime ja järjenumbrit kannab.

Aruandelehtedel, mis koostatakse alamal antud eeskujul, tuleb märkida juurde kas noorem või vanem rühm. Nimed kirjutatagu aruandelehele täpselt, selgesti ja kergestiloetavalt, et Liidus auhindade määramisel ja kirjutamisel ei juhtuks vigu (eriti selgesti kirjutada tähed: o, a; n, u; v, r). Aruandelehe ette vastavasse kohta märgitagu õiges järjekorras kõige esiti kooli nimi (mitte valla nime ette kirjutada kooli nimele!), siis alles vald, maakond ja aadress.

Aruandelehel märgitagu õpilase nime järele vastavasse kohta kõik raamatud, mis õpilane varem auhinnaks juba saanud; eriti tähtis on see nõue nende suhtes, kes hinnatud auhinna vääriliseks. Aruandelehel peavad õpilase nime juures olema kõik need hinded ja märkused, mis on võistlustöö või kirjandi ülemisel parempoolsel äärel. Kui kool esimest korda võtab osa võistluskirjutusest, siis tuleb see aruandelehtedel märkida kohal, kus muidu märgiakse auhinnaks saadud raamatud, sõnadega: „I korda“. Aruandelehed olgu alla kirjutatud korraldajate poolt.

Auhinnasaajate kandidaate võiks ette näha ja märkida kummaski rühmas, heade (ja rahuldavate) hülgas kõige rohkem kuni 20% osavõtjaist, nende hulgast valib siis E. O. Liidu Karskuskasvatustoimkond auhinnasaajad aruandelehel (ja kirjatööde koondamisel) antud numbrilises järjekorras. Suurema arvu kandidaatide esitamine võib tekitada ainult segadusi ja mõnigi õpilane võib jääda auhinnata, keda muidu oleks arvatud auhinna vääriliseks. Ka ei tule arvata, et esitatud 20% kõik saavad auhinnad; auhindade määramine sünnib antud järjekorras nende 20% piires, kuna lõplik arv oleneb K-toimkonna kasutada olevaist summadest. Klassid rühmas on segamini, küll aga on soovitav, et korraldajad näeksid ette mõne auhinnasaajate kandidaadi igast klassist poeg- ja tütarlaste hulgast, neid selleks nimesitikkude etteotsa soovitavas järjekorras paigutades, muidugi niipalju kui lubab seda töö väärus ja õpilase tublidus. Võetagu eriti tõsiselt kohtadel auhinnasaajate kandidaatide järjekorda, sest K-toimkond omalt poolt selles järjekorras harilikult muudatusi ei suuda teha ning võtab kindlas numbrilises järjekorras võimaliku arvu auhinnasaajaid mõlemast rühmast eraldi.

Kõik võistlustööd ühes aruandelehtedega tuleb saata võimalikult ühe nädala jooksul peale kirjutamist, hiljemalt aga 10. aprilliks, Eesti Õpetajate Liidu Karskuskasvatustoimkonnale Tallinna, Pühavaimu tän. 11. Töid, kui neile erilist kaaskirja juurde pole lisatud, võib saata harilikku ristpaelasaadetisena käsikirjade tariifiga: esimene 50 g — 10 senti, iga järgmine 50 g või selle osa — 2 s. Erilist kaaskirja vaja ei ole, kuid aruandelehtedel olgu tehtud kõik nõuetavad märkused ja muud vajalised lisandused.

Enne tööde ärasaatmist tuleb teha vajalikud kokkuvõtted alamalantud vormi järele,

mis saadetakse ühes töödega E. Õp. Liitu. Samuti tuleb jätta koolile ärakirjad aruandelehtedest, mis on vajalikud mälestuslehtede ja auhindade saamisel.

Eelmiste aastate eeskujul palub toimkond koole, kes leiavad võimaluse, rahas, lastele kohastes raamatutes või kunstiväärtuslikes esemetes omalt poolt auhindade arvu suurendamiseks lahkesti abiks olla. Toetus võib õpilastele minna kas nimelise annetisena või üldisel alusel; esimesel korral oleks raamatule märgitud peale üldise sissekirjutise veel, et auhind on N. koolilt. Samuti võib anda toetuse kooli soovi kohaselt kas oma koolile lisaauhindadena või mõnele teisele koolile. Viimane moodus on eriti huvitav kasvatuslikult, nagu seda läinud aastate kogemused näitavad, kus koolide vahel tekkis sooje sõprusidemeid. Kui siis koolidel leidub selleks võimalus (hoolekogu, lootusringi, kooperatiivi, erannetajate summad, raamatud), ärgu jäetagu seda palvet täitmata! Saata tuleks toetus E. Õpetajate Liidu Karskuskasvatustoimkonnale hiljemalt 24. aprilliks. Saatekirjast tuleb selgesti märkida toetuse kasutamise tingimused: kas oma koolile lisa-auhindadeks, teistele koolidele üldiselt või mõnele koolile nimeliselt jne. Kui aga auhindu või lisa-auhindu koduselt kavatakse anda, siis teatagu sellest ülevaate saamiseks samaks ajaks toimkonnale. Vajalik on ka aruandelehe ülal paremal nurgal märkida toetuse saatmisest, et vältida arusaamatusi; märkimine tehtagu värviliselt.

Auhinnad ja vastavad mälestused saadetakse kohapealsele korraldajale mai alul. Toimkond palub koole kohal täita mälestuslehed õpilase nimedega, kuna toimkonnal selleks tööjõud puudub. Auhindade ja mälestuslehtede edasiandmiseks on sobivam aeg lootusringide kevadpühal — 3. mail. Ülevaade võistlusõpingu tulemustest ilmub „Lootusringi Juhis“ nr. 4, mis ilmub mai alul.

Et suur osa võistlejaist paratamatult peab auhindadest ilma jääma, nende hulgas mitmedki, kes auhindu vääriks, siis on väga tarvilik neile teisel teel kõlblat tasu anda. Selleks tuleks koolidel teha enne tööde ja aruandelehtede ärasaatmist kõigist töist klasside järgi hinnanguline kokkuvõtte, kus oleks märgitud õpilased, kelle tööd olid täiesti head, kelle tööd rahuldavad, kellel aga päris rahuldavad veel ei ole, kuid tuleval aastal seda võivad olla. Eriti tuleks siis veel märkida neid õpilasi, kes on saavutanud edu oma iseloomu kujundamisel üldises tubliduses või tervishoiu nõuete täitmisel. Siis võiks lühidalt põhjendada võistlustöö mõtet — eluks vajalikkude harjumuste, teaduste ja veenete omandamist, kus ei taotelda ainelisi sihte ega võeta tööst osa tasu pärast. Ilusa mälestisena ühisest aatetööst hinnatagu mälestuslehti. Peale selle on soovitav põhjendada üksikuile auhindade määramist. See ettekannekokkuvõtte peaks toimuma pidulikult enne mälestuslehtede ja auhindade jagamist, selle võiks esitada E. O. L. nimel ja ta peaks väärilt lüpetama võistluskirjutuse pedagoogilise ülesande.

E. O. L. Karskuskasvatustoimkond.

XI võistluskirjutuse ülesanded

Küsimuste vastamiseks kui ka kirjandiks võetavale paberile kirjutab õpilane ülesse paremale äärelle selgesti loetavalt kooli nime ja klassi, oma eesnime, perekonnanimi, vanuse aastates ja „XI võistlusõping“.

A. Kirjandite teemad.

Nooremale rühmale — õpilase oma lähemal määramisel jutustus ühest tervest, tugevast, korralikust...

Vanemale rühmale — õpilase oma lähemal määramisel jutustus (kirjeldus) ühest tublist, mehise, õilsast...

B. Küsimusi vastamiseks.

Nooremale rühmale (I—IV klass).

1. Kuidas hoiame toas puhta õhu?
2. Kuidas hoolitseme kopsu tervise eest?
3. Miks ei poolda ma tubaka suitsetamist?
4. Missuguseid tähtsamaid tervishoiu nõudeid täidan ma söömisel?
5. Miks ei poolda ma alkohooliliste jookide tarvitamist?
6. Kuidas hoolitsen enese keha ja rõivaste puhutuse eest?
7. Miks ma olen sõbralik ja rõõmsameelne?
8. Missuguseid tagajärgi olen ma saavutanud enese tervishoius?

Olen varem võtnud osa võistlusõpingust ja saanud auhindadeks järgmised raamatud:

(Koht, aeg.)

(Allkiri.)

Vanemale rühmale (V—VI ja täiendusklassid.)

- 1.—7. Kõik noorema rühma küsimused.
8. Kuidas kasutan ma õhu ja päikese mõju toas ja õues?
9. Kuidas hoian ma oma südame terve?
10. Mis tähtsus on tööl ja spordil inimese elus?
11. Missuguseid tähtsamaid tervishoiu nõudeid ja esmaabi viise tean ma veel?
12. Noorema rühma 8. küsimus ja sellele järgnevad andmed.

Aruandelehed

palub toimikond koostada harilikul (ja harilikus asendis võetud) kantseleipaberi lehel (23×37 sm), iga rühma jaoks eraldi, järgmiselt:

E. Ö. L. korraldatud XI võistlusõping 1937. a.

(Kooli nimi, asukoht, maakond, täielik aadress)

rühm. Osavõtjaid: p., t, kokku õpilast.

Järje nr.	Ees- ja perekonnanimi	Klass	Vanadus	Töö hinnang	Erilised märkused auhindamiseks	Missugused raamatud (lüh. nimed) varem auhinnaks saanud (kõik)	Märkusi
1							
2							
jne.							

(Hindajate allkirjad)

Võistlusõpingu tulemuste kokkuvõtte

palub toimkond koostada harilikul kantseleipaberi lehel (23×37 sm) järgmiselt:

E. Ö. L. korraldatud XI võistlusõpingu kokkuvõtte

(Kooli nimi, asukoht, maakond)

Koolis on klassi õpilasega.

Võistlusõpingust võttis „osa õpilaste arvust nooremas rühmas%, vanemas rühmas%, kokku%.

Noorema rühma vastustest:

1. Vastavate 8 punkti all märkida, ligikaudu
2. mitu % vastajaist sellest küsimusalast häs-
ti, puudulikult või valesti aru saanud ja
3. millele erilist tähelepanu omistatud (mitu
4. vastajat mis küsimustele). Erilist tähele-
jne. panu läbitöötamisel pöörata p. 8-le. (Hu-
vitavad on ka oma erinevuselt suhtumised
pp. 3 ja 5.)

Noorema rühma kirjandid:

Tähtsamaid jooni, mis eriti ilmnevad tööst (mis, mitu korda, poiste ja tüdrukute kui ka aastate erinevus suhtumises toodud küsimustes).

Vanema rühma vastustest:

1. Sarnaselt nooremale rühmale. Erilist tähe-
2. lepanu läbitöötamisel pöörata p. 12-le.
jne.

Vanema rühma kirjandid:

Sarnaselt nooremale rühmale.

Vanema rühma tegelikud tööd:

Selles osas teha läbitöötatud kokkuvõtte (nagu kirjanditeski) koolile esitatud kavatsustest, plaanidest või tehtud tööst kodu välimuse, ümbruse ja sisemuse kaunistamises ja ruumide tervisõuetele kohandamises kui ka muudest tegelikkudest küsimustest, mis on võistlusõpingu ajal või hiljem esitatult selgunud.

(Kokkuvõtja allkiri.)

Lootusringidele ja teistele õpilasingidele

Lootusringide koondavaks keskkohaks oli seni E. Öp. Liidu Karskuskasvatustoimkond. Et aga E. Ö. L. on täisealiste kutseorganisatsioon, siis ei saa teda lugeda Noorsoo Org. Sead. nõuetele vastavaks noorsoo-organisatsiooniks ega kanda H. M. vastavasse registrisse. Seega on lootusringid ühiselt kõigi mitmenimeliste õpilasingidega jäänud kooli sisemisteks ringideks, kes osa võtta võivad kõigist HM registrisse võetud noorsoo-organisatsioonidest, ilma et nad omaks nimelist keskkoha. HM Noorsoo Osakond oma kirjas E. Ö. Liidule märgib, et „kõik õpilasingid algkooles peaksid karskust taotlema ja neid kõiki tuleks sellel alal E. Ö. L. Karskuskasvatustoimkonna poolt ühtlaselt juhtida“ ja loodab „E. Ö. L. ja tema Karskuskasvatustoimkonna poolt seni kõigiti tunnustamisväärse töö jätkamist.“

Neil asjaoludel otsustas E. Ö. L. vastav toimkond peale lootusringide töö juhtimise jätkamise senises suunas, laiendada oma tegevust ka kõigile teistele õpilasingidele ja noorteühinguile. Sellest lähemalt „L. Juh“ maikuu numbris.

E. Ö. L. kirjastusel ilmus „HM Teatajas“ nr. 3 k. a. avaldatud õpilasingide põhikiri brošüürina, mis on kohane igasugusele õpilasingile (nimi on juurde kirjutatav) kui ka noorteühinguile. Liikmekaardid (raamat 25 lehte, hind 30 senti) ilmusid varem.

Lootusringide põhimäärused, põhikiri ja kodukorrad on endiselt laos, lisandatud mõnesuguste vormiliste muudatustega Noorsoo Org. Sead. kohaselt. Põhikirjana kasutamiseks tuleb aga teha ka vaja-

likud sisulised muudatused (2. lhk. p. 1) vastavalt ülemaltähendatud („HMT“ nr. 3 avaldatud) õpilasingi põhikirjale: § 1 tuleb määrata laiemalt; ringil võivad olla oma lipp, märk ja pitsat; § 8 tuleb vilistlasrühm oma põhikirja alusel teotsevaks noorteühinguks lugeda; § 9 3) asemel lugeda „koolist lahkumisel“; § 12 lootusringi sõprade kogu ei ole organisatsioon, vaid üksikisikud; § 13 ei tule lugeda vilistlasrühm; § 16 7) ja § 42 ringi tegevuse lõpetamise õigus ei kuulu enam peakoosolekule, vaid õppenõukogule jmn., vastavalt Noorsoo Org. Sead. nõuetele. Peale neid vajalikke parandusi võib lr. põhimäärusi, põhikirja ja kodukordi kasutada. Samuti võivad lootusringid teotseda üldise õpilasingi põhikirja alusel ja kasutada lootusringi põhikirja ja kodukordi kui täiendavat ja vajalikku ringi sisemist kodukorda. Endiselt on saadaval lootusringi liikmekaardid (à 2 senti), mis antakse igale lootusringilasele tema liikmeksvõtmisel. Rinnamärkide saamise kord on endine.

Et põhikiri igal ringiliikmel olema peaks, siis on põhikirjade (üldine ja lootusringi) hinnaks määratud üle 5 eks. tellimisel à 5 senti (kuni 5 eks. tellides à 10 senti).

Kirj vahetus Soome, Välis-Eesti ja Liivi õpilastega on võimaldatud toimkonna kaudu. Lähemad andmed toome järgmise „L. Juh“ numbris.

Seinalahe kaastööd vahetada soovib teiste koolidega Alatskivi algkool, Alatskivi.

„Õpetajate Lehes“ on avaldatud ja avaldame edaspidi mitmesuguseid kiire iseloomuga teateid, seepärast soovitame alati jälgida „Õp. Lehte“.